

Maade. Ligesaa dan er det jo en Kjendsgjering, hvad enten de videre hænge sammen eller ikke, at, naar denne Lov gaaer igjennem, at da komme de, som have havt det ubegunstigede Hartkorn, til at faae en ny Byrde, og derfor kan jeg godt begribe, at der er saa megen Retning til at forkaste den nærværende Lov, fordi man vil dog idetmindste skjule det, at der er nogen Forbindelse imellem hvad vi gjorde, da vi antogte Loven om egaliseret Hartkorn, og hvad der skulde skee ifølge denne Lov. Jeg vil derfor kun bemærke, at det er sandt i Danmark, saavelsom i England, at Kjendsgjeringerne haardnakkede Krabater (Katter), som ikke de meest haardnakkede Paastande kunne maale sig med, og det er nu engang saa, at man dog visstnok ikke kan lade Hesteudredningen blive ved at paahvile baade Herremænd og Præster, eftersom man jo har ladet Præsterne komme til at svare lige Skatter med alle de Andre, uden noget Bederlag (Net!) — jo, efter Forordningen! og man kan dog ikke lade det blive ved at være saadan, fordi man da jo overalt har sig saa inconsequent ad derved, at man neppe selv vilde taale det, og vi jo ogsaa høre, at selv de, som allerstærkest have paa- staaet, at der var ikke mindste Sammenhæng mellem det begunstigede Hartkorns Besiddelse og Hesteudredningen, selv de have jo foreslaaet, at Byrden herefter skulde gaae over paa Statskassen i det Hele. Hvad nu denne Overgang paa Statskassen angaaer, da skulde jeg ikke have det Allermindste derimod, men meget mere tilraade den, dersom der var en egen Statskasse eller Statsraadskasse, som disse Heste kunde udredes af, uden at det blev Folket, som skulde betale det; men, da det nu ikke er Tilfældet, saa nytter det jo ikke, at man vil henvise dertil, dersom der ellers ikke er nogen Ud- sigt til, at Udgiften blev mindre; men det har igjen idag den høitærede Krigsminister ind- skærpet os, at, skulde alle Heste udredes paa, hvad man kalder offentlig Befostning, og holdes paa samme Befostning, da vilde det blive meget dyrere. Jeg skal nu ikke indlade mig nærmere paa den høitærede Krigsministers Anskuelse, efter hvilken det skulde synes, som om det slet ikke kan ansees at koste Staten mere at holde Hestene, end hvad Staten udreder til dem, som

holde dem, da dog den egentlige Udgift jo altid er og bliver, hvad de koste at holde, — jeg skal ikke indlade mig nærmere derpaa, men dog bede Forsamlingen betænke sig vel, før den henviser dette Anliggende til ene at besørges paa offentlig Befostning, da jo vistnok Erfaringen hidtil har stadfæstet, hvad den høitærede Krigsminister har anført, at det vil falde dyrere, deels fordi Officererne, som jo ikke selv kunne være Hesteprangere, naturligvis ville indlade sig med dem, som forstaaes deres Haandtering bedst, og dernæst vil Erfaring jo vist have lært, at ved at omgaaes meget med Heste, som fodres paa offentlig Befostning, lærer man sig meget let til selv at spise Havre.

Juslitsministeren: Jeg skulde, efterat Forhandlingerne allerede ere dragne saa langt ud, ugierne have begieret Ordet, naar jeg ikke troede deels at skylde Sagen og deels ogsaa min egen Stilling til den endnu at omtale den med nogle Ord. Jeg har nemlig havt en ikke ringe Deel i dette Lovudkastets Tilbliven; jeg har allerede tilladt mig at at gjøre det ærede Thing opmærksom paa, hvorledes der tidligere bestod en Forbindelse mellem Udskrivningen til Landmilitæretaten og Udskrivningen af Heste. Da Regjeringen var kommen paa det Rene med, at Egalisationen af Hartkornet vilde nødvendiggjøre, at ogsaa den Byrde, som paahvilede noget vist Hartkorn ved Hesteudredningen, maatte afløses, kom det under Spørgsmaal, hvilket Ministerium der da skulde overtage Udarbejdelsen af det dertil sigtende Udcast, og, da intet andet Ministerium var villigt til at overtage det, maatte jeg, som den, der nu havde arvet de herhenhørende Sager, foretage det. Jeg har derfor mere end sædvanlig Interesse for denne Sags Udfald, og den Deel, jeg har i Udcastets Tilblivelse, vil rejsfærdiggjøre det. Man har altid en særlig Interesse for sine Børn, og det er en Kjærlighed, som de ærede Rigsdagsmænd, som have en særdeles Frygt for, at Ministrene skulde have en for stor Kjærlighed til deres Fættene, ikke ville fortænke Ministrene i; jeg anseer forøvrigt denne Frygt for at være aldeles ubegrundet. Jeg er nu gaaet ud fra, hvad ogsaa idag fra flere Sider er udtalt, at det er en simpel Retfærdighedsgjerning, som